

Biên tập 5000 exemplaires
SÁCH HỒNG
Hôm nay là 9 septembre
Le gérant
D. H. A. U.

SỐ 5

DEPOT LEGAL
• INDOCHINE •
N° 26216

160 francs
Pièce 946

QUYỀN SÁCH ƯỚC

KỊCH BA HỒI, BA CẢNH của KHÁI HƯNG

ĐỜI NAY

QUYỀN SÁCH ƯỚC

KHÁI HƯNG

@TIEULUN 2024

HỒI THỨ NHẤT

Vườn hồng

KỊCH I

BUỐM VÀNG, BUỐM NHUNG, BUỐM XANH,
BUỐM TRẮNG

BUỐM NHUNG - Các anh coi, tôi nói có sai đâu.
Toàn hồng ! Một vườn toàn hồng : hồng bạch,
hồng vàng, hồng nhung, hồng quế. Nào, mời các anh
nhập tiệc !

B. X. - Hãy khoan ! tôi hỏi đã. Cái lâu đài bên cạnh
này của ai ?

B. V. cười - Của ông chủ, bà chủ cái vườn này chứ
còn của ai ?

B. X. - Vẫn biết thế. Nhưng ông chủ bà chủ cái vườn
này là người thế nào ? Có hiền lành không ? Có dữ tợn
không ? Có thù ghét loài bướm không ?

B. T. - Ai mà thù ghét loài bướm được ! Chúng ta có
làm hại ai đâu ! Chúng ta chỉ làm đẹp mắt mọi người
khi chúng ta phấn sáp điểm trang bay lượn tung tăng
trong vườn xuân đầy hoa nở.

B. N. - Chính thế, chiều hôm qua tôi cùng bạn Bướm

Vàng lác vào vườn này giữa lúc ông chủ, bà chủ đương dạo bước ngắm hoa. Hai người dừng lại nhìn chúng tôi ra vẻ thích mắt lắm. Vì thế hôm nay tôi mới đưa các anh lại đây chứ.

B. V. - Các anh phải coi chừng ! Có nhiều hạng người lắm. Có người tốt như ông chủ, bà chủ cái vườn này để vậy cho anh em chúng mình hút nhụy hoa, nhưng cũng có người xấu, cũng có người ác đuổi bắt chúng ta, giết hại chúng ta.

B. T. cười ngây thơ - Bắt chúng ta để làm gì mới được chứ ? Mà sao lại giết chúng ta ? Chúng ta có làm hại ai đâu, có phá phách vườn hoa của ai đâu ?

B. N. - Trái lại, chúng ta còn ích lợi cho loài người là khác. Vì họ bảo chúng ta gọi hồn thơ cho họ. Tôi có biết một người ở đằng kia, hay đáo để. Chiều nào người ấy cũng ra vườn đi đi lại lại bên các luống hoa y như bọn ta bay lượn chồn vờn. Trước tôi còn sợ hãi lảng xa, về sau thấy người ấy hiền lành, tươi cười ngắm nghía tôi, tôi liền bay lại gần. Quả nhiên người ấy không đụng chạm gì đến tôi, lại còn cất giọng ngâm nga đọc tặng tôi những lời êm dịu nữa.

B. T. - Sao anh biết rằng người ta đọc tặng anh ?

B. N. - Vì tôi nghe thấy nhiều tiếng Bướm và Hoa.

B. T. - Ý chừng người ta mời anh hút nhụy hoa...

B. X. - Thôi, đích người ấy làm thơ rồi ! Đích người ấy là thi sĩ rồi !

B. V. - Thi sĩ ?

B. T. - Thi sĩ ?

B. N. - Thi sĩ ! Thi sĩ là gì cơ ?

B. X. - Thi sĩ là người làm thơ, là bạn thân của chúng ta, là người yêu bướm, yêu hoa, yêu trời xanh, yêu tuổi bạc, yêu gió thoảng, yêu mây bay.

B. T. - Vậy thì đó cũng là loài bướm chẳng ?

B. N. - Phải rồi ! Chúng ta đều là thi sĩ cả. Chúng ta là thi sĩ !

B. T. - Chúng ta là thi sĩ !

B. X. - Chúng ta là thi sĩ ! Mà loài người là bạn chúng ta !

B. T. - Loài người là bạn chúng ta !

B. V. - Các anh ngây thơ quá. Có lẽ các anh là thi sĩ cả thực đấy, vì các anh ngây thơ quá. Các anh chỉ nhìn thấy một hạng người, một hạng người tốt. Các anh phải biết : bên những người tốt ấy có bao nhiêu người xấu,

người ác, chỉ thích giết, giết cho sưng tay, dù kẻ bị giết không làm hại gì họ.

B. X. - Anh nói xấu loài người quá !

B. T. - Anh không nên nói xấu loài người ! Loài người là bạn của chúng ta.

B. V. - Vì tôi hiểu rõ loài người hơn các anh. Vì tôi đã gặp những người bé nhỏ, xinh xắn, có vẻ mặt hiền lành, tay cầm cái vợt chạy đuổi bắt bọn ta.

B. N. - Đuổi bắt bọn ta ? Vô lý !

B. T. - Vô lý !

B. X. - Bắt bọn ta để làm gì mới được chú ?

B. V. - Để chơi, để ép vào sách.

B. N. - Ép vào sách ? Làm thế chúng ta có chết nghèo mất không ?

B. V. cười - Thì vẫn chết nghèo ! Vì bọn người bé nhỏ xinh xắn, có vẻ mặt hiền lành ấy thực ra bao giờ cũng là những người dữ tợn, tàn ác. Các anh đừng có trông mặt mà bắt hình dung, có khi mất mạng như bọn !

B. X. - Anh hay lo xa quá !

B. T. - Anh đến hay lo xa !

B. V. - Không, tôi lo gần, rất gần. Vì tôi biết ông chủ, bà chủ cái vườn này có hai người con, một gái một trai, bé nhỏ, xinh xắn, vẻ mặt hiền lành...

B. X. - Thế ư ? Đó sẽ là hai người bạn của chúng ta.

B. N. - Phải, hai người bạn của chúng ta.

B. T. - Hai người bạn thân của chúng ta !

B. V. trở phía đằng xa - Kìa ! Chúng kia rồi ! Các anh có thấy tay chúng cầm vật gì không ?

B. T - Vật gì đẹp nhỉ ! Lá cờ !

B. X - Không, cái túi.

B. N - Không, cái màn !

Mັນ, Liên vào, đi rón rén đằng xa, ở phía trong cùng nhà hát

KỊCH II

Thêm MÃN, LIÊN

BUỚM VÀNG - Không, cái vọt đấy. Thôi chào các anh, tôi xin đi nơi khác.

B. T. - Tại sao thế ? Anh không ở lại dự tiệc hồng với chúng tôi ?

B. V. - Vì tôi không muốn bị ép sách, hay bị kiến tha. Thôi chào các anh một lần nữa, tôi đi đây. Chúc các anh được bình yên mà dự tiệc.

Bướm Vàng ra

KỊCH III

Bớt BUỒM VÀNG

BUỒM XANH - Hấn dọa ?

B. N. - Hấn dọa !

B. T. - Hấn dọa !

B. X. - Anh chàng nhút nhát quá !

B. N. - Đa nghi quá !

B. T. - Xấu bụng nữa !

B. X. - Thôi mặc kệ hấn. Nào chúng ta vào tiệc. Xin mời hai anh.

B. N. - Xin mời hai anh.

B. T. - Xin mời chư huynh !

B. N. bay lên trên một bông hồng và ca :

Trời xanh xanh mát,

Hương thơm thơm ngát,

Cùng nhau ta hút nhụy hoa,

Cùng nhau ta nhấp rượu hoa.

(Mẫn và Liên rón rén bước lại)

BƯỚC XANH

Nhụy hoa đầy mật,
Men hoa ngây ngất.
Anh em cứ uống cho say,
Nào ! dương cánh đẹp ta bay.

(Mẫn và Liên rón rén đến gần hơn chút nữa)

BƯỚC NHUNG

Gió xuân hây hây,
Hương hoa thức dậy
Cất mình bay tỏa trong không.
Trời xuân lan nhuộm sắc hồng.

(Mẫn và Liên vẫn lại gần thêm)

BƯỚC TRẮNG

Men hồng êm ái,
Tha hồ uống mãi !. .
Ồ ! đầu ta lảo đảo rồi,
Phấn ta rơi rụng toi bời !

(Mẫn và Liên rón rén đến bên)

Cánh hồng mềm dịu,

À ! .. À ! dễ chịu !

Nghiêng mình trên tấm nệm nhung..

Trời ơi ! khoan khoái vô cùng !

(Mỗi giờ vọt chụp được Bướm Trắng ; Bướm Xanh
và Bướm Nhung thấy động bay đi mất).

KỊCH IV

MÃN, LIÊN và BƯỚM TRẮNG

M. reo - Ha ha được rồi. Bắt được chú Bướm trắng rồi !

L. - Anh cho em nhé ?

M. - Không, để anh ép sách.

B. T, ở trong vọt nói một mình - Thôi thế là mình chết! Bướm Vàng nói quả không sai

L. - Hãy lấy chỉ buộc chơi đã ! Khi nào bướm chết ta hãy ép sách.

M. suy nghĩ - Hay đừng ép sách, em ta, vặt cánh nó đi để nó bò cho chúng ta xem. Để cánh thì nó bay mất.

B. T. nói một mình - Thôi ! thế là hết cái thời bay lượn hút nhụy hồng !

L. thò tay vào trong vọt - Để em bắt.

M. - Khéo nó bay mất.

Hảo vào, đứng nhìn.

KỊCH V

Thêm HẢO

H. - Hãy khoan !

Mẫn và Liên cùng ngừng lên.

M. -Ồ ! chị Hảo !

L. vui mừng - Chúng em vừa bắt được một con bướm trắng đẹp quá. Mẫn bảo để ép sách, chị ạ.

H. giả vờ ngây thơ - Ép thế nó có chết mất không ?

M. cười - Nó chết thì nó chết, cần quái gì !

H. - Thương hại nhỉ ! Nếu chúng ta hiểu được tiếng bướm thì chắc chúng ta đương nghe thấy con bướm trắng nó kêu van : « Em lạy anh chị, anh chị đừng giết em, tội nghiệp, em chẳng làm hại ai mà ! »

L. vỗ tay reo -Ồ ! nếu Bướm với Chim đều biết nói thì thích nhỉ, thì nghe vui tai lắm nhỉ ! Mà tiếng bướm thì chắc bé lắm, xinh lắm đấy, chị ạ.

M. - Có phải ngày xưa loài vật biết nói không, chị Hảo ?

H. - Phải đấy, Mẫn ạ, ngày xưa loài vật biết nói. Ngày xưa lại có người nghe được tiếng loài vật nữa, như ông

Công-dã-tràng chẳng hạn.

L. - Nghe được tiếng loài vật... Ô, thú nhỉ ! Nghe được cả tiếng bướm này nữa chứ ! (ghé sát tai vào con bướm).

H. mỉm cười - Liên có nghe thấy nó nói gì không ?

M. cười - Bướm lại biết nói bao giờ !

H. vờ nghiêm trang - Có chứ. Nếu bướm không biết nói thì khi hai con gặp nhau chúng chào nhau sao được?

L. - Bướm biết nói ? Hay nhỉ !

H. ghé tai nghe - Đấy ! nó nói đấy. Hảo vừa nghe thấy nó nói.

Liên. - Nó nói gì thế, chị ?

H. - Nó bảo : « Chị Liên ơi, anh Mẫn ơi, thả em ra, chóng rồi em đền ơn ! »

L. - Nó biết cả tên em là Liên ?

H. - Hẳn chứ ! Nó bay đi khắp mọi nơi được thì cái gì mà nó chả biết ?

M. - Nhưng nó đền ơn bằng gì cơ chứ ?

H. - Nó xòe cánh đẹp bay lượn cho chúng ta coi.

M. - Thế chả thích. Nó bay đi mất ấy à ! Em đem ép sách thì còn mãi.

H. - Nhưng em ép sách thì nó sẽ chết,

M. - Nó chết thì mặc kệ nó chứ !

H. - Em không tốt rồi ! Không biết thương loài vật

M. - Nhưng nó là con bướm chứ có là loài vật đâu ! Con mèo, con chó, con ngựa, con bò của thầy me mới là loài vật chứ. Liên, về thôi. Về ép sách đi !

H. mỉm cười - Mẫn cho Hảo xin con bướm trắng nào!

M. - Không, để em ép sách cơ.

L. - Chị xin làm gì ?

H. - Để chị thả cho nó bay. Chị thương hại nó lắm.

M. kéo Liên - Đi về !

H. - Chị mua Mẫn con bướm vậy nhé ?

M. - Máy xu ? Chị trả em máy xu ?

H. - Một xu.

M. - Không được. Chúng em những hai đứa cơ mà !

H. - Hai xu vậy. Chị chỉ có hai xu thôi. Đây ! (đưa cho

Mẫn, Liên mỗi đứa một xu)

M. giờ cái vợt cho Hảo - Đây, con bướm đấy, chị bắt lấy.

H. mở rộng miệng vợt cho bướm trắng bay ra, rồi vỗ tay reo - Đẹp không !

L. - Hoài của ! Chị đánh xổng mất con bướm trắng rồi.

H. - Không, Hảo không đánh xổng, Hảo thả nó ra đấy chứ.

M. - Thả ra ? Thế chị mất hai xu toi à ?

H. - Không, Hảo không tiếc hai xu đâu (ứa nước mắt) Mẫn, Liên có biết không ? một lần Hảo đã bị mẹ mình bắt cho vào trong đây như con bướm bị nhốt trong cái vợt lúc này. Cái đây còn tối hơn cái vợt nhiều. Sau có người cứu được Hảo đưa Hảo về trả thầy me Hảo. Từ đấy, Hảo vẫn thương những người bị bắt, bị nhốt.

L. - Nhưng con bướm nó có là người đâu ?

H. - Nó cũng biết khổ như người chứ. Em nhìn xem nó đang bay lượn trên đầu chúng ta để tỏ lòng cảm ơn chúng ta đấy.

L. cảm động - Thôi, em trả xu chị (đưa xu cho Hảo)

M. - Em cũng trả xu chị (ấn đồng xu vào bàn tay Hảo)

Mẫn và Liên chạy về nhà, dáng bộ hổ thẹn.

MÀN TỪ TỪ HẠ

Hết hồi thứ nhất

HỒI THỨ HAI

Buồng ngủ. Đèn sáng.

KỊCH 1

HẢO, ÔNG GIÁO, BÀ GIÁO.

Ô. G. - Chín giờ rồi, con đi ngủ thôi.

B. G. bảo chồng - Sao hôm nay con tôi tỉnh thế ! Mà nó như nghĩ ngợi điều gì ấy, mình ạ.

H. đứng bên giường, vẻ mặt buồn buồn - Me ời, cái ngày mẹ mìn bắt con định đem bán sang Tàu,... rồi thầy me thuê mật thám tìm được con về, phải không ?

B. G. - Nhưng sao tự nhiên con lại nhắc đến việc ấy ?

H. mắt mơ màng - Ngày ấy con lên mấy nhỉ ?

O. G. - Ngày ấy con lên bảy.

H. như nói một mình - Bằng tuổi Mẫn.

B. G.- Mẫn nào ? Mẫn ở bên cạnh ấy ư ?

H. - Vâng. Ban nãy Mẫn với Liên bắt được con bướm trắng đẹp quá... Có phải mẹ mìn cho con vào trong cái đây nâu rồi vác lên vai không ?

Ô. G. nhìn bà giáo - Ủ. Con tôi nhớ lâu quá !

H. - Con thấy cái vọt bướm giống cái đây....

B. G. cười - Giống thế nào được. Cái vọt bướm làm bằng vải màn, còn cái đây làm bằng vải dày nhuộm nâu. H. - Ở trong có lẽ tối như bưng, me nhỉ ? Chắc ngày ấy con ăn phải thuốc mê nên không biết gì, không còn nhớ gì nữa.

Ô. G. - Ngày ấy thầy me đưa con sang thăm bà ngoại. Buổi trưa con ra chùa chơi với lũ trẻ, thế rồi mãi chiều tối thầy me không thấy con về. Thầy cuống cuống đi tìm khắp mọi nơi. Me con thì khóc lóc thảm thiết, vì tưởng con sa chân ngã xuống giếng chùa. Đã sắp thuê người mò xác con thì có người báo thầy rằng buổi trưa bắt gặp con đi với một mụ đàn bà trên con đường qua chợ. Hỏi thì người ấy nói thầy me cho đưa con về trước.

H. mỉm cười - Lúc ấy người ta chưa cho con vào đây à ?

Ô. G. - Chưa, mãi lúc bắt được mụ mẹ mình ở Móng-Cái, khám đây mới thấy con nằm trong.

B. G. rơm rớm nước mắt - Quân khốn nạn !. .. Thế mà con tôi không chết ngạt.

Ô. G. - Nhưng con ngủ thôi, mai dậy sớm còn đi học chứ.

H. trèo lên giường nằm. Me Hảo cẩn thận giắt màn.

H. nằm trong màn - Con thả con bướm trắng ra rồi, me ạ.

B. G. lơ đãng - Thế à ?

Ô. G. - Con bướm trắng nào, hờ con ?

H. - Con bướm trắng của Mẫn ấy mà. Con mua hai xu, nhưng sau Mẫn với Liên lại trả lại tiền con.

Ô. G. - Sao con lại mua để thả ra ?

H. - Vì con thấy con bướm trắng đẹp quá mà con lại nghe thấy Liên bàn với Mẫn đem bướm ép sách. Con thương hại nó quá.

B. G. giọng cảm động - Con tội tốt bụng quá ! (cười sung sướng) Rồi con bướm nó sẽ đền ơn con đấy.

Ô. G. - Con tội ngoan lắm. Tối mai tôi phải kể cho con tôi nghe một truyện cổ tích thực hay mới được.

Hảo. vui mừng - Thế thì con thích lắm. Có hay bằng truyện đức thánh Tản-Viên được quyền sách ước không thầy ?

Ô. G, cười - Hay hơn chứ lý.

H. - Hay bằng truyện ông Công-dã-tràng nghe được

tiếng kiến nhé ?

Ô. G. - Hay hơn thế nữa.

B. G. - Nhưng khuya rồi, con ngủ thôi. Me tắt đèn nhé ?

H. - Vâng, chúc thầy me ngủ ngon.

Ông giáo và bà giáo mở màn cúi xuống hôn con, rồi lại giải màn, ra tắt đèn lớn. Chỉ còn chiếc đèn hoa-kỳ ánh sáng lò mờ đặt trên bàn ở một góc phòng,

Ông giáo, bà giáo ra.

KỊCH II

CHÀNG TUỔI TRẺ và HẢO

Một lát yên lặng. Một chàng tuổi trẻ khe khẽ mở cửa bước vào phòng, đánh diêm châm cây đèn lớn. Chàng tuổi trẻ chừng mười sáu, mười bảy, vẻ mặt khôi ngô, đôi mắt nhưng trắng dát kim cương có hai cánh bông như đôi râu ở đầu bướm, vận quần áo nhung trắng, đi giày da trắng nạm ngọc bích và ngọc huyền.

C. T. T. - Chào em Hảo !

H. chỗi dậy, nhìn qua màn ra - Ai đấy !

C. T. T. - Tôi. Anh, anh là..

H. vẻ mặt sợ hãi - Em có quen biết anh đâu ! Anh ra ngay không có thầy me thức dậy bây giờ thì...

C. T. T. mỉm cười - Em chóng quên quá ! Em vừa gặp lúc ban chiều...

H. - Không, em không gặp anh bao giờ cả.

C. T. T. - Em đã cứu anh lúc ban chiều.

H. ngơ ngác - Em đã cứu anh lúc ban chiều ?

C. T. T. - Phải, em đã cứu anh. Không có em thì anh chết rồi còn đâu.

H. ngẫm nghĩ - Không, quả không.

C. T. T. mỉm cười - Em nhớ lại xem.

H. vẫn ngẫm nghĩ - Em nhớ lại rồi... quả thực chiều hôm nay em không cứu anh, em không cứu ai.

C. T. T. - Thế chiều hôm nay không phải em đã bỏ ra hai xu để chuộc anh thoát khỏi tay Mẫn và Liên, hai đứa trẻ tàn ác ấy ư ?

H. - Em chỉ bỏ ra hai xu mua một con bướm trắng.

C. T. T. - Con bướm trắng chính là anh.

H. ngờ vực, mỉm cười. - Là anh ?

C. T. T. - Phải, là anh. Em ngắm kỹ anh xem. Đây nhé: cái mũi nhưng đội có giống hệt cái đầu bướm không ?

H. ngắm nghía - Giống ! giống thực ! Có cả hai cái râu nữa.

C. T. T. Con bướm ấy là con bướm trắng, phải không?

H. - Phải.

C. T. T. - Thế anh có mặc quần áo trắng không ?

H. cười - Chính thế !

C. T. T. - Lại nữa. Em có nhận thấy chân bướm điểm

đen và xanh không ?

H. - Có.

C. T. T. - Thế giầy anh đi chẳng dát ngọc bích và ngọc huyền là gì đây ?

H. vỗ tay - Phải rồi. Đích anh là con bướm trắng lúc ban chiều. (dậy mở màn bước xuống dếp, lại gần chỗ mắt nhìn chàng tuổi trẻ)Ồ ! thích nhỉ, anh là con bướm trắng...

C. T. T. - Mà em đã cứu thoát chết. Nên bây giờ anh đền tạ ơn em.

H. dăm dăm nhìn chàng tuổi trẻ - Anh ở xác con bướm chui ra ?

C. T. T. Gật.

H. - Như nàng tiên ẩn trong da cóc ấy ư ?

C. T. T. Gật.

H. - Anh có biết truyện « vợ cóc » không ?

C. T. T. - Không. Em thử kể cho anh nghe nào.

H. kể - Ngày xưa có một anh học trò sáng nào cũng cắp sách đi học, qua thửa ruộng lúa chín của một ông trưởng giả. Một hôm nghe thấy tiếng người con gái

chào : « chào thầy khóa đi học ạ ». Anh học trò nhìn chẳng thấy ai, liền cất tiếng hỏi : “ ai chào tôi thế ? » Con cóc trả lời, vì người chào anh học trò là một con cóc : « Em đây ạ ». Rồi con cóc ở trong ruộng lúa chui ra. Anh học trò mới hỏi : « Em làm gì ở trong ruộng lúa thế ? » Con cóc đáp rằng : « Em coi thợ gặt lúa ». Anh học trò thấy con cóc đảm đang chăm chỉ, mới về xin mẹ đem trâu cau sang bên ông trưởng giả hỏi con cóc cho mình làm vợ. Mẹ anh ấy cười, bảo anh ấy : « Ai người lại đi lấy cóc ! » Nhưng anh ấy nhất định nằn nì xin cưới cóc về làm vợ cho bằng được. Mẹ anh ấy yêu con nên cũng chiều lòng cưới cóc về cho anh ấy làm vợ. Từ đấy mỗi hôm anh học trò đi học về lại thấy cơm nước tinh tươm ngon lành, mà ở nhà thì chả có bếp khéo nào cả. Một hôm anh học trò mới giả tảng đi học rồi nấp một chỗ kín rình, anh ta thấy một nàng tiên rất xinh đẹp ở da cóc chui ra đi xuống bếp làm cơm. Anh ta mới chạy vội lại vỗ cái da cóc xé nát ra. Từ đấy nàng tiên không chui vào da cóc được nữa, phải hiện lên làm người, làm một nàng tiên xinh đẹp mãi mãi. Vậy anh cũng ở cái xác con bướm trắng chui ra như nàng tiên ?

C. T. T. mỉm cười - Chính thế.

H. - Nếu em cũng xẻ cái xác bướm đi thì anh không hóa lại thành bướm được nữa, phải không ?

C. T. T. Gật.

H. - Nhưng xác bướm đẹp hơn xác cóc nhiều, chẳng ai nỡ xé đi. Thỉnh thoảng chui vào xác bướm bay lượn trên hoa thơm đẹp, kẻ cũng thích, anh nhỉ !

C. T. T. mỉm cười gật - Em có ao ước gì không ?

H. ngẫm nghĩ - Em ao ước rằng ai ai cũng tốt, trẻ con đừng bắt bướm, mẹ mình đừng bắt trẻ con.

C. T. T. - Thế thì em ngoan quá, tốt quá. Đây anh đem đến tặng em một quyển « Sách Ước ». Em muốn ước gì được nấy. (Đưa cho Hảo một quyển sách nhỏ, ngoài bìa có hình một con bướm trắng).

H. cầm lấy quyển sách ngẫm nghĩ - Quyển sách này là quyển sách ước ?

C. T. T. - Phải.

H. - Cũng như quyển sách ước của ông thánh Tản Viên ?

C. T. T. - Phải

H. - Em ước gì cũng được ?

C. T. T. - Ước gì cũng được.

H. - Muốn ước điều gì thì làm thế nào ?

C. T. T. - Nếu em muốn ước một điều thiện thì em

mở trang trắng ra, đặt bàn tay lên rồi liền ba lần đọc câu mình ước. Nếu em muốn ước một điều ác thì em mở trang đen ra...

H. - Ai lại đi ước một điều ác làm gì ?

C. T. T. - Để trả thù. Chẳng hạn em có thể ước rằng người mẹ mình bắt em sẽ ngã xuống sông, xuống biển và chết đuối.

H. xua tay - Ai lại đi ước thế bao giờ ! Em chỉ ước cho các mẹ mình đừng đi bắt trẻ con cho vào đây đem bán sang Tàu nữa thôi.

C. T. T. - Cái đó tùy em.

H. - Vậy em trả lại anh những trang đen, em chỉ giữ những trang trắng (xé hết những tờ giấy đen trả chàng tuổi trẻ).

C. T. T. - Thế là từ nay em chỉ ước được những điều lành, những điều hay. Em không trả thù được ai cả.

H. - Em không biết trả thù ai bao giờ. Em không muốn trả thù ai hết.

C. T. T. - Thôi chào em, anh đi. Và anh xin chúc em sẽ ước được nhiều điều đích đáng.

Chàng tuổi trẻ biến đi.

KỊCH III

Bớt CHÀNG TUỔI TRẺ

H. - Anh ? .. Anh đâu ? (gọi) Anh... anh Bướm Trắng! Thế là anh Bướm Trắng biến mất rồi ! (vân vê quyển sách nhỏ trong tay) Quyển sách ước ! .. Quyển sách ước xinh xẻo quá ! (mắt mơ mộng) Ước ! Ước gì ? Lần đầu tiên ta ước gì ? (suy nghĩ) Ô mà ta quên chưa cảm ơn anh Bướm Trắng ! Vậy nhân tiện thử xem quyển sách ước có linh thiêng không, ta hãy ước được anh ấy trở về đây, để ta cảm ơn anh ấy một câu. (mở quyển sách, đặt bàn tay lên trang giấy, đọc :) Ước gì anh Bướm trắng trở lại đây ! Ước gì anh Bướm trắng trở lại đây ! Ước gì anh Bướm trắng trở lại đây !

Chàng tuổi trẻ hiện về.

KỊCH IV

Thêm CHÀNG TUỔI TRẺ

C. T. T. - Em gọi anh ?

H. - Em quên chưa cảm ơn anh.

C. T. T. - Có gì mà em phải cảm ơn !

H, cười - Với lại em thử xem quyển sách ước của anh có linh thiêng không.

C. T. T. mỉm cười - Em đã thấy ước sao được vậy rồi chứ ?

H. - Đã.

C. T. T. - Lần này thì chào em đi ngủ chẳng khuya rồi.

Chàng trẻ tuổi biến đi.

KỊCH V

HẢO, một mình.

H. ngẫm nghĩ - Có lẽ anh Bướm Trắng nấp ở ngoài cửa nghe tiếng ta gọi nên chạy vào. Ta phải thử quyển sách ước một lần nữa mới được. Ở xóm Đào gần đây có bà đồ Nghiên cùng ở với hai cháu gái mồ côi cha mẹ. Bà ta nghèo lắm, xưa nay ta vẫn ước ao có tiền để giúp. Vậy nhân nay có quyển sách ước, ta thử ước xem (mở quyển sách, đặt tay lên trang giấy và đọc :) Ước gì tôi có một túi đầy hào và xu để giúp bà Nghiên ! Ước gì tôi có một túi đầy hào và xu để giúp bà Nghiên ! Ước gì tôi có một túi đầy hào và xu để giúp bà Nghiên !

Một cái túi bỗng hiện ra trên bàn.

H. mở túi xem - Ô ! đây những hào mới và xu mới ! Sách ước của anh Bướm Trắng quả thực linh thiêng ! (Hí hửng cầm túi tiền, rồi đi tắt đèn lên giường) Mai ta dậy sớm đến nhà bà Nghiên cho bà túi tiền này. Hảo bà sung sướng lắm !

Một lúc sau tiếng ngáy se sẽ đều đều, màn hạ..

Hết hồi thứ hai

HỒI THỨ BA

Quán làng, một buổi chiều.

KỊCH I

BÀ HÀNG XÉN, BÀ HÀNG QUÀ

BÀ HÀNG XÉN - Này bà ạ, hôm qua lại vừa xảy ra một việc lạ nữa.

B. H. Q. - Việc gì thế bà ? Có lạ bằng việc vừa xảy ra mấy bữa trước không ?

B. H. X. - Lạ cũng chẳng kém. Cái Cồn, con bác xã Đà, chắc bà có biết.

B. H. Q. - Vâng, tôi có biết, người ở xóm Đông chứ gì.

B. H. X. - Vâng, chính đây. Hôm qua nó chết. Bác Đà khóc lóc kêu gào, nhưng rồi cũng đành khâm liệm cho đứa con xấu số. Khốn nạn bác ấy góa bụa, có mỗi một đứa con gái.

B. H. Q. - Thế rồi sao, hử bà ?

B. H. X. - Thế rồi khi khâm liệm xong, cái Cồn bỗng sống lại. Quái thực, không biết ở vùng ta độ này có thần phạt phù hộ hay sao mà cứ luôn luôn xảy ra những việc

may mắn lạ lùng như thế.

B. H. Q. - Có người đồn giời ban phép thuật cho cô Hảo, con ông giáo làng ta.

B. H. X. cười - Họ đồn thì còn điều gì họ không đồn ?

B. H. Q. thì thầm - Là vì, lạ lắm bà ạ, lần nào xảy ra những việc kỳ quái như thế cũng có mặt cô Hảo ở đấy.

B. H. X. suy nghĩ - Ủ, mà có thể thật. Như hôm qua, khi cái Cỗn chết nằm đấy, cô Hảo cũng có mặt. Cô ấy nói một câu khiến suýt nữa tôi bật cười. Cô ấy bảo : « Ước gì chị Cỗn sống lại. » Mà cô ấy cứ một câu nhắc đi nhắc lại mãi.

B. H. Q. - Lần bác Tẹo buồn bực về nỗi nghèo đói, vợ con nheo nhóc, đi ra sông tắm mình, rồi may bắt được túi bạc ở gốc đa, lần ấy bác ta cũng gặp cô Hảo. Cô ấy có nói ước iếc gì không thì tôi không biết.

B. H. X. - Kể cũng lạ thực... Kia chị Nhón ! Ở chợ về đấy à ? Chợ đã tan chưa, chị ?

Chị Nhón vào, gánh gánh rau muống, đặt xuống đất.

KỊCH II

Thêm CHI NHÓN

C. N. - Hai bà ạ, lạ quá !

B. H. Q. nhón nhác - Lại gì nữa thế ?

C. N. - Cái Thĩm con nhà Mỗ ấy mà, nó vừa sáng mắt ra.

B. H. X. - Làm gì có sự quái gở như thế !

C. N. - Thì người ta đương xúm đông ở chợ để xem kia kia.

B. H. Q. - Cái Thĩm nó đẻ ra đã mù rồi. Năm nay nó lên chín tuổi, có ai ngờ...

C. N. - Phải, có ai ngờ !

B. H. X. - Có lẽ đức thánh làng ta thiêng đấy.

B. H. Q. ngẫm nghĩ - Thế lúc bấy giờ có cô Hảo ở đấy không ?

C. N. - Tôi cũng không nhớ. Với lại thấy cái Thĩm sáng mắt ra thì ai cũng chỉ nhìn vào nó.

B. H. Q, liếc bà hàng xén, thì thầm - Ủ, biết đâu đấy.

B. H. X. - Hay bà coi hàng hộ tôi, tôi thử ra chợ xem sao.

B. H. Q. - Vâng, bà thử ra xem sao. Bà cứ để hàng đấy tôi coi cho.

Bà hàng xén ra

KỊCH III

Thiếu bà HÀNG XÉN

BÀ HÀNG QUÀ - Chị có nghe thấy người ta đồn gì về cô Hảo con ông giáo không ?

C. N. - Không ạ. Người ta đồn thế nào cơ ạ ?

B. H. Q. - Người ta đồn cô ấy có phép quỷ thuật.

C. N. cười - Mới gần ấy tuổi đầu thì phép với phép gì ! Chắc người ta đồn bậy thôi đấy ạ.

B. H. Q. - Người ta thấy lúc nào cô Hảo cũng cầm nhăm nhăm trong tay một quyển sách nhỏ. Người ta bảo phép thuật ở cả trong quyển sách ấy.

C. N. - Cháu thì cháu chả tin.

B. H. Q. - Nhưng cũng lạ thật, chị ạ. Lần nào xảy ra những việc khác thường là y như có cô Hảo...

C. N. - Có lẽ đó cũng là sự ngẫu nhiên.

B. H. Q. - Ngẫu nhiên gì lại ngẫu nhiên lắm thế ! Trong gần tháng nay xảy ra có đến mấy chục lần rồi, mà lần nào hình như cũng có mặt cô Hảo ở đấy.

C. N. - Ấy là mới hình như. Đã chắc đâu rằng đúng. Cháu thì cháu cho đấy toàn là phép thánh làng ta. Ngài

thiên lắm. Chứ bảo là phép cô Hảo thì cháu chả tin. Phép phắc gì cô bé con ấy. Với lại điều này nữa nhé. Nếu cô ấy có phép thuật thì sao cô ấy không hóa phép cho nhà cô ấy đã ? Ông giáo bà giáo chẳng được của được kiếc gì, cũng chẳng gặp may gặp mắn bao giờ. Sao cô Hảo không hóa phép cho ông giáo bà giáo có thật nhiều tiền để làm một cái nhà thật lớn, thật đẹp như nhà cụ tuần mà ở có sướng không ?

B. H. Q. - Ừ nhỉ ! Cũng có lý. Nếu cô ấy có phép lạ như nhờ người ta đồn thì thế nào cha mẹ cô ấy chả giàu rồi. Đằng này, ông giáo bà giáo vẫn nghèo.

C. N. - Kể thì cũng chả nghèo đâu. Cũng vào hạng khá giả trong làng ta đấy. Nhưng giàu thì vẫn hơn, nghĩa là nếu cô ấy biết hóa phép ra vàng ra bạc thì trước hết cô ấy phải hóa phép cho nhà mình đã... Kia, chào bác Tẹo.

Bác Tẹo vào.

KỊCH IV

Thêm BÁC TỌO

BÁC TỌO - Không dám, chào bà, chào chị !

B. H. Q. - À, câu chuyện bác được của có thực không ?

B. T. nói khẽ - Thôi, tôi xin bà, đừng nói ầm lên nhớ ra...

C. N. - Nhưng có thực không đã ?

B. T. - Thì vẫn thực.

B. H. Q. - Nghe đồn giữa đường bác gặp cô Hảo, phải không ?

B. T. trầm ngâm - Mà cũng lạ thực, bà ạ. Tôi càng nghĩ càng thấy lạ. Hôm ấy, tôi buồn bực quá. Bà tính, nhà thì nghèo, vợ con nheo nhóc, hôm ấy lại trót quá chén ở đảng cụ lý, rồi đua đà đánh mấy tiếng bạc, có vài đồng bạc thua ráo. Lúc tỉnh, tôi hối hận quá. Còn mặt mũi nào trông thấy vợ đói, con khát nữa. Tôi đành ra sông tắm mình cho hết nợ đời.

B. H. Q. - Thế rồi bác gặp cô Hảo ?

B. T. - Tôi gặp cô Hảo, tay cầm một quyển sách nhỏ.

Cô ấy như biết cái ý định tự tử của tôi, vì cô ấy cứ đi theo bên tôi, vừa đi vừa hỏi chuyện. Cô ấy lại đả tôi một hào. Tôi cảm động quá, liền thú thực với cô ấy, thú thực hết, coi như cô ấy là một người lớn vậy. Thế rồi cô ấy bảo tôi ngồi đợi cô ấy một lát ở gốc cây đa, cô ấy về nhà lấy cho tôi cái gì đó, cô Hảo nói lí nhí tôi không nghe rõ là cái gì. Thế rồi tôi thấy ở chân tôi một cái túi lụa. Tôi nhắc lên thấy nặng, mở ra xem thì toàn bạc với hào. Tôi gọi cô Hảo để trả, vì chắc là tiền của cô ấy, nhưng cô ấy bảo trời cho tôi đấy. Truyện chỉ có thế... Thôi chào bà ở lại bán hàng, tôi phải về để còn chẻ lạt mai buộc dâu. Chào bà, chào chị nhé !

B. H. Q. - Chào bác.

C. N. - Chào bác ạ !

Bác Tẹo ra

KỊCH V

Bót BÁC TỌ.

BÀ HÀNG QUÀ. - Rõ sung sướng !

C. N. - Bà có tin rằng cô Hảo có phép thuật không ?

B H. Q. - Kể cũng lạ nhỉ !

C. N. - Vâng, cứ những lời người ta đồn thì lạ thực, (khẽ) Kìa ông giáo ! Thử hỏi chính ông giáo xem.

Ông giáo qua quán

KỊCH VI

Thêm ÔNG GIÁO

BÀ HÀNG QUÀ. - Chào ông giáo, mời ông vào xơi bát nước nóng, ăn cái bánh gai.

Ô. G. - Chào bà hàng. Nào, bà bán cho tôi bát nước chè tươi. Có chè tươi đây chứ ?

B. H. Q. - Có ạ, chè tươi nóng nữa, vừa nấu xong (rót nước ra bát).

Ô. G. uống nước xì xụp - Nước chè ngon quá !

C. N. - Nghe nói ông giáo nhờ giờ độ này khá lắm, phải không thưa ông giáo ?

Ô. G. cười - Có gì mà khá với không khá.

C. N. - Người ta đồn cô Hảo có phép,... có nhiều phép lạ lắm.

Ô. G. vẫn cười - Người ta cứ đồn bậy thế thôi, chứ nó có phép thuật gì đâu ! (trả tiền) Đây tôi trả tiền nước. Thôi đãi bà cả xu. Đừng trả lại trình nữa.

B. H. - Cảm ơn ông giáo.

Ông giáo ra.

KỊCH VI

Bớt ÔNG GIÁO

CHỊ NHƠN - Hay ông giáo giấu ?

B. H. Q. - Phải, ai được của mà chả giấu ! Kê có những phép lạ ấy thì còn bằng mấy mươi đào được chum vàng.

C. N. - Đã hẳn ! Muốn có vàng thì hóa phép ra vàng là được ngay.

Bà hàng xén chạy hót hơ hót hã về

KỊCH VIII

thêm BÀ HÀNG XÉN

BÀ HÀNG QUÀ. - Cái gì thế, bà ?

B. H. X. vừa thở vừa nói - Thật, bà ạ... Cái Thĩm... nó mở mắt... Bây giờ nó thấy cái gì cũng hỏi... Hay đáo để... Nó mê man cả người... Nó bảo nó nghe thấy đức Phật ghé sát tai nó thì thầm nhắc đi nhắc lại ba lần câu này : « Ước gì em Thĩm sáng mắt ! » Thế rồi tự nhiên nó mở mắt ra. Lạ không ?

C. N. - Thế lúc bấy giờ có cô Hảo ở đấy không ?

B. H. X. - Cũng không biết nữa.

B. H. Q. - Chắc thế nào chẳng có. Còn ai vào đấy nữa!

B. H. X. - Cái Thĩm nó cũng bảo lúc nó mở mắt ra nó chợt thấy một cô bé đăm đăm nhìn nó tùm tùm cười.

B. H. Q. - Thôi đích cô Hảo rồi.

C. N. - Nhưng gần tới rồi, về thôi chứ ?

B. H. X. - Chờ một tí nữa cùng về cả, cho vui.

B. H. Q. nhìn ra xa thì thầm - Kìa, ai như cô Hảo thì phải.

B. H. X. - Đâu ?

C. N. – Đâu ? Phải rồi, đích cô Hảo rồi.

Hảo đã đi tới

KỊCH IX

Thêm HẢO

BÀ HÀNG XÉN. - Chào cô Hảo.

H. - Chào hai bà, chào chị.

B. H. Q. - Mời cô vào hàng ăn quà. Đây bánh gai, bánh nếp, bánh giò, cô muốn ăn bánh gì tùy ý.

H. - Cám ơn bà, em không đói.

B. H. Q. - Tôi không lấy tiền cô đâu mà, cô cứ ăn.

H. - Cám ơn bà, nhưng quả thực em không đói.

B. H. X. - Cô có dùng cái lược này để cài tóc, tôi biếu này ?

H. - Cám ơn bà, em đã có lược rồi !

B. H. X. - Hay cô thích cái giải rút đỏ này ?

H. - Cám ơn bà, em đã có giải rút rồi.

B. H. X. - Vậy trong đôi tủ kính này, cô muốn chọn thứ gì thì chọn, cô muốn lấy cái gì thì lấy, tôi biếu cô hết.

H. - Cám ơn bà, nhưng em chả cần cái gì. Thiếu cái gì thì thầy mẹ em đã mua cho em rồi. Thôi chào hai bà, chào chị, em về chẳng thầy mẹ em mong.

KỊCH X

Bớt HẢO

C. N. cười - Hai bà định mua chuộc lòng cô Hảo, phải không ? (nói một mình) Thả vỏ quýt, ăn mắm ngấu chứ gì !

B. H. X. bữu môi - Chị này ăn nói hay nhỉ !

B. H. Q. - Mua với chuộc gì ! Thấy cô bé ngoan ngoãn thì yêu, thế thôi, chứ mua với chuộc gì (bảo bà hàng xén) Đi về, bà đi.

B. H. X. - Vâng, về thôi. Bây giờ cũng chả còn bán chác gì được. (vẻ nghĩ ngợi) Bà ạ, tay cô Hảo vẫn cầm quyển sách nhỏ (gánh hai cái tủ kính, đi)

B. H. Q. - Phải, tôi cũng nhìn thấy. (Xếp các thức vào cái quả sơn đen rồi gánh một bên quả, một bên cái chõng và cái ghế dài.)

Bà hàng xén và bà hàng quà ra.

KỊCH XI

CHỊ NHỚN

C. N. cười - Không ăn thua gì đâu, hai bà ới (đặt gánh rau lên vai). Kìa cô Hảo, sao cô còn trở lại? Gần tối rồi, về chẳng ông bà mong, cô ạ.

H. - Me tôi sai lại đặng cô tôi, có tý việc.

C. N. - Thôi chào cô nhé, tôi về đây.

Chị Nhớn ra.

KỊCH XII

Trời nhá nhen tối

HẢO

H. nói một mình - Từ ngày có quyển sách ước, ta khó nhọc quá, vì gặp mỗi việc lại phải nghĩ ngợi, suy xét xem có nên giúp không, và giúp như thế nào. Lắm lúc cũng khó lắm chứ có dễ đâu. Kìa ai như anh Bướm Trắng thì phải.

Bướm Trắng vào

KỊCH XIII

Thêm BUỚM TRẮNG

HẢO. - Chào anh !

B. T. - Chào em ! Ta đến để tặng khen em, vì em đã biết dùng quyền sách ước của anh biểu. Những việc em ước xin đã tỏ ra rằng em là một cô bé có lòng tốt, biết thương người nghèo, người khổ.

H. buồn rầu - Nhưng em trả lại anh thôi (đưa quyền sách ước).

B. T.- Sao lại trả ? Anh đã thấy em ước một điều gì cho thầy me em đâu ?

H. thành thực - Em có thấy thầy me em phàn nàn thiếu thốn gì đâu, với lại em chưa bao giờ nghe thấy thầy em hay me em kêu ca khổ sở.

B. T. mỉm cười - Vì thế mà em chưa ước một điều gì cho thầy me em đấy ?

H. - Thôi em xin trả anh quyền sách ước, đây này ! (đưa quyền sách ước)

B. T. - Tại sao ?

H. - Vì làm điều tốt khó khăn lắm.

B. T. vẫn mỉm cười - Em không muốn làm điều tốt ư?

H. - Em muốn lắm. Nhưng nhiều khi em phân vân chẳng biết phải làm như thế nào cho phải. Em thấy công việc khó nhọc và nặng nề quá.

B. T. - Mình có khó nhọc mới đáng khen, công việc mình làm có nặng nề mới đáng quý. Em là một cô bé thông minh, ngoan ngoãn, công bằng, nhân hậu, em phải càng đáng nhận lấy quyền sách ước của anh. Vì nếu quyền sách ước ấy vào tay một cô bé ngu độn, bất công, không tốt, thì nó sẽ không có chút giá trị gì. Em phải giữ lấy mà dùng, mà cứu giúp những người nghèo đói, khổ sở ở chung quanh em. Thôi chào em, anh đi.

Bướm Trắng biến đi

KỊCH XIV

HẢO. đứng sững nhìn trời, mơ mộng.
Màn từ từ hạ.

SÁCH HỒNG

ĐÃ XUẤT BẢN :

Số 1 : Ông đồ Bê của Khải Hưng (hết)

— **2 :** Con cá thần của Hoàng Đạo (hết)

— **3 :** Quyển sách của Thạch Lam (hết)

— **4 :** Hai thứ khôn của Thế Lữ

— **5 :** Quyển sách ước của Khải Hưng

ĐƯƠng IN :

Số 6 : Hai chị em của Thiện Sĩ

— **7 :** Lên cung trăng của Hoàng Đạo

ĐỜI NAY XUẤT BẢN

Imp. Ngay-Nay, Hanoi